

БАЙ МИТАРЪ ПРОРОКЪТЪ

отъ Михалака Георгиевъ

Зная какво ще ме питате, зная, не бързайте, азъ и самъ ще ви кажа. Искате да знаете нѣщо за бай Митаръ пророкътъ — нали? Ехъ, та това тъкмо и азъ искамъ да ви разкажа.

Бай Митра всѣки познаваше, но никой го не знаеше отъ къде е, чий е.

Единъ пѣтъ го попитали на една софра на помана: отъ къде си, бай Митре? Той изгледалъ запитвача, взелъ една чаша съ вода и го запиталъ: отъ къде е тая вода?

— Отъ Дунава, отговорили му.

— А отъ къде е дошла тамъ, отъ коя планина, отъ кой изворъ, презъ кой потокъ, презъ коя бара, презъ колко яза, подъ колко воденични колела е минала?

Запитвачътъ раззиначъ уста и казалъ: „Не зная!“

— И азъ не знамъ, — отговорилъ бай Митаръ.

И, наистина, всички го знаеха само такъвъ, какъвто го гледаха, какъвто си бѣше бай Митаръ: тихъ, скромень, съ сини умни очи, съ възруса коса, завита отиде на перчемъ, сбръчкано лице, снага въздребна, гърди тѣсни, прѣсти тънки, но жилави. Да седишъ да го гледашъ и три дни, пакъ не можешъ каза, на колко години е. Та нашенци сж го гледали тридесетъ години, и все такъвъ си го знаятъ — ни по-старъ, ни по-младъ. Всѣки се измѣ-

нява, само бай Митаръ си стои се на единъ караръ. Потуркитъ и ферменцето му бѣха — помня го, като че сега го гледамъ — отъ суро-синкавъ шаякъ, безъ гайтани, безъ ржбове — люсь. Антерийката му, отъ тъмно моравъ шаякъ, бѣше затегната съ черень поясъ. Въ пояса си носѣше забоденъ дивитъ и чернокоресто ноже, забодено въ жълта тенекена капия.

Никой не го е видѣлъ да бърза или да се залише да трѣгне по-полека: той винаги вървѣше съ отмѣрени стѣпки, стѣпваше тихо, кротко и никога не махаше съ рѣце. Когато говори, той нито крѣска, нито шепне, а всѣкога изговаряше полека и ясно всѣка дума и винаги те гледа въ очитъ, като ти говори. На ядене не задирваше много: кога има хубаво сготвено — хубаво и ще яде, а кога нѣма, ядѣше и сухъ хлѣбъ, съ сжщата охота, както и печена мисирка. Когато го поканваха да пие, пийваше и ракия и винце, но никой никога не го е виждалъ пиянъ.

Бай Митаръ не бѣше записанъ въ никой еснафъ, нѣмаше никакъвъ занаятъ, но всичко знаеше. Никаква вергия не плащаше, но и никой му я не искаше. Не бѣше вързанъ за никаква работа, на всѣкъде бѣше и всичко работѣше — не бѣше ничий, но бѣше на всички.

МЪРЗЕЛИВАТА КАТЕРИЧКА

Вредомъ по гората,
вредомъ по полята
мравчици и мечки,
разни бубулечки,
въ кжшицитъ всички
сбраха си храничка,
че навредъ ще има
скоро люта зима.

Катеричка сива
стана мързелива —
въ старата хралупа,
нищо не натрупа;
та нали въ дървото
кошеръ дивъ буботи —
малкитъ пчелици
сбрали сж храница.

Вънка снѣгъ натрупа.
Въ топлата хралупа
нашта мързелана
рече да се храни:

съ мѣничкитъ лапи
грабна и залапа
чиста, бѣла пита,
цѣла съ медъ напита.

Но за мигъ пчелитъ
брѣмнаха сърдити —
по гърба, главата,
по носа, устата
впиваха безъ милостъ
остритъ си жила.

И на мързелана
вжтре тѣсно стана.
Хукна тя навѣнка,
мършава и тънка,
бѣга презъ гората,
въ снѣгъ дълбокъ, горката.
Заю отлалече
се засмѣ и рече:
— Май че, мързелано,
топличко ти стана!

Младенъ Исасевъ

синко, че имашъ златно сърце. И за това ще те възнаграда. Пари азъ нѣма да ти дамъ. Нито пѣкъ скжпи дрехи. Друга ще бѣде моята награда. Ще ти дамъ биле омайно. Като пиешъ отъ него, ще можешъ следъ това да разбирашъ езика на всички животни. Каквото си говорятъ, ти ще го чувашъ и разбирашъ. — Бръква въ джеба на полата си и изважда малко шишенце, което подава на Радойчо. — Ето, вземи това шишенце!

Радойчо: — взема шишенцето. — Благодаря ти, бабо! — Слава го въ торбичката си и взема товара съ дървата. — А сега да вървимъ!

Баба Найдъ: — става. — Да вървимъ, синъ! Ей тука е пѣтя за мойта кжшичка! — Посочва съ тояжката си на дѣсно.

Радойчо трѣгва на-тамъ и тя следъ него. Изгубватъ се въ гората. Следъ малко отъ другата страна се задава Дърварътъ.

Дърварътъ: — оглежда навсѣкъде. — Радойчо! Синъ! Къде си?... Нѣмаго. Дали не е трѣгналъ да ме търси?... Мжчно ми е за него, но трѣбва да го оставя. Жена ми каза, да се не връщамъ съ него. Не го иска въ кжши. Само нейниятъ синъ да бѣде при насъ... Ехъ, да

бѣше жива първата ми жена, нѣмаше сега да е така!... Но да вървя! Ако ме види, не мога го остави. Добре, че го нѣма! — Трѣгва къмъ гората, спира се, поглежда назадъ, помѣрва да се върне, но махва съ рѣка и изчезва въ гората.

Пакъ е тихо. Следъ малко отъ водата изкача Жаба кикерица и сѣда на камъка до езерото.

Жабата: — Врякъ-врякъ-врякъ! Въ тоя славень жабу някъ тая нощъ концертъ се чуленъ дава! Всички жаби ще крѣщятъ на различни гласове. И по цѣлата гора музика омайна ще се разнесе.

Радойчо се връща отъ гората, но като вижда на камъка Жабата, спира се задъ едно дърво, бръква въ торбичката си и изважда шишенцето. Сръбва си малко отъ течността.

Радойчо: — Сега ще разбера какво говори тая жаба.

Жабата: — Очаквамъ да дойде тукъ нашата водна царица — Златната рибка, която живѣе на дъното на езерото, — да послуша нашия концертъ, който тая нощъ въ нейна честь се дава. Покана пратихме ѝ още вчера.

ЗИМА

Засѣска ядно вихърътъ,
засвири въвъ куминитъ, —
и снѣгъ покри пжтекитъ,
двороветъ, градинитъ.

Облѣкоха кожуситъ
и старцитъ и бабитъ, —
въвъ тинята на блатото
заровиха се жабитъ.

И гладни, и премръзнали
замлѣкнаха шурчетата,
престанаха концертитъ, —
заглѣкнаха полетата.

На заветъ въвъ хралупитъ
заспахъ бубулечкитъ,
на топличко въвъ дупкитъ
си легнаха и мечкитъ.

Треператъ омърлушени
единствени врабченцата, —
че тънки имъ сж дрехитъ
и кжсички палтенцата.

И мислятъ си, горкичкитъ,
какъ ще прекаратъ зимата, —
че нѣма ни мушичкитъ,
ни снопитъ на нивата.

Георги Костакевъ

ВЪЛКЪ И ЩЪРКЕЛЪ

Басня отъ Левъ Н. Толстой

Задавилъ се вълкътъ съ една кость и не можалъ да я изкашли. Повикалъ той щъркела и му казалъ:

— Я вижъ, щърко, твоята шия е дълга, пѣхни си главата въ гърлото ми и извади костьта: пѣкъ азъ ще те награда. Щъркелътъ пѣхналъ главата

си, измѣкналъ костьта, па казалъ:

— Е, дай сега наградата.

Вълкътъ се озѣбилъ и казалъ:

— Не ти ли стига тая награда, дето не ти отхапахъ главата, когато бѣше въ устата ми?

Красотитъ на родната страна

СНѢЖНИТЪ ВЪРХОВЕ НА ПИРИНЪ

Пиринъ е най-хубавата наша планина. По нейнитъ скалисти и снѣжни върхове растатъ еделвайси. Туристи и любители на природата често се изкачватъ по нея. Но колкото е хубава, толкова е и опасна. Зиме тя става недостъпна отъ бури и мъгли. Наскоро на единъ отъ нейнитъ върхове се разби самолета на „Лотъ“ и съ него намѣриха смъртта си шестъ души.

Радойчо: — тихо. — Златната рибка?! Мама ми е разказвала за нея! Тя била чудно хубава! Сега ще я видя.

Отъ езерото се подава Златната рибка. Златожълтитъ ѝ люспи блѣстятъ на лунната свѣтлина като чисто злато.

Златната рибка: — Добъръ вечеръ, бабо жабо!

Жабата: — покланя се. — Добъръ вечеръ, царице наша! Радойчо: — тихо. — Колко е хубава! Цѣлата блѣсти.

Златната рибка: — Тича-кашъ вече?

Жабата: — Да, царице наша! Нали тази нощъ нашиятъ концертъ на тебъ е посветенъ. Нови пѣсни ще изпълнимъ.

Златната рибка: — Благодаря за всичко, скжпа бабо жабо, но тази нощъ концертъ не ми се слуша. Мжчно ми е, не ми е до музика и радостъ.

Жабата: — Нѣщо лошо ли ти се е случило, царице?

Златната рибка: — Не, но лоша вѣстъ получихъ, която ме силно нажги.

Жабата: — Каква е тази лоша вѣстъ, която празника ни ще помрачи?

Златната рибка: — Принцеса Бисерка, единствената и отъ всички обичана дѣщеря на

земния царъ, който владѣе тази страна, е тежко болна. И никой лѣкаръ не може да я излѣкува. Много лѣкари сж изгубили вече главитъ си, безъ да могатъ да я вдигнатъ отъ леглото.

Жабата: — Отъ какво е болна? Нѣма ли лѣкъ за нейната болестъ?

Златната рибка: — Има, има. И затова ми е мжчно, че никой не знае лѣкарството, което ще ѝ помогне веднага да оздравѣе.

Жабата: — Какво е това лѣкарство?

Златната рибка: — Принцеса Бисерка ще оздравѣе веднага, ако нѣкой ѝ занесе да пие вода отъ нашето езеро. Само това ще я излѣкува. Водата на езеро, въ което живѣе Златна рибка, лѣкува. Но хората не знаятъ това. И затова никой не може да ѝ помогне.

Радойчо: — радостно. — Азъ ще ѝ помогна. Ще ѝ занеса да пие отъ тази лѣковита вода. Но въ какво да взема? — Бръква въ торбичката си и изважда шишенце съ омайното биле. — Може и въ това шишенце. Но трѣбва да излѣжа омайното биле?! Нищо. Ще го излѣжа! Какво отъ това, че нѣма да разбирамъ вече животнитъ? Нали ще помогна на царската дѣще-

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Иорданъ Стубелъ

Роденъ е презъ 1897 година въ София, кждето и сега живѣе.

Иорданъ Стубелъ е отъ любимитъ детски поети. Написалъ е за малкитъ много книги, между които: „Скитница игла“, „Г-нъ Свинчокъ“ въ 2 части, „Гостътъ отъ Бомбай“, „Шарена книжка“, „Веселитъ роднини“, „Пролѣтно хоро“, „Бабина градина“, „Лудориитъ на Писана“, „Сурва, сурва година“, „Небывало“, „Шурче, свирче“, „Златната катеричка“ и др.

Той сега е единъ отъ уредниците на Радио-София. Подъ негово ржководство се нарежда и програмата за детския часъ всѣка сръда и недѣля.

ДѢДО СТУДКО

Нека дѣдо Студко,
нека да лудува,
че е лютъ и страшенъ,
нека се надува.

Вече не ме плашатъ
неговитъ хали,
вѣтрове проклети,
дето сж запѣли.

Новички обувки
имамъ азъ корави,
кожухче, калпаче,
ржкавички здрави.

Ето, ей сегичка,
хопъ въ снѣга на двора —
цѣлъ деня ще си правя
мечета и хора.

Николай Розалиевъ

ря да оздравѣе?! — Излива омайното биле и трѣгва къмъ езерото.

Жабата: — Нѣкой идва! — Бързо скача въ водата.

Златната рибка: — Човѣкъ е! — Скрива се въ водата.

Радойчо: — Изплашиха се. Не бойте се, милички, азъ нѣма нищо лошо да ви сторя! Само ще взема малко вода отъ езерото, да занеса на болната царска дѣщеря. — Навежда се и напѣлва шишенцето съ вода отъ езерото. Става. — А сега, да бързамъ да го занеса. Баща ми може да почака. — Изчезва бързо въ гората.

Следъ малко отъ ракиката започва жабешия концертъ. Чуватъ се най-различни жабешки гласове.

Жабата: — се подава отъ водата. — Нѣма го! Отишелъ си е. Само ме изплаши. — Сѣда на камъка. — А и Златната рибка си отиде. Сега сама ще слушамъ концерта на нашитъ славни пѣвци и пѣвици. Какъ хубаво пѣятъ! Концертътъ на жабитъ продължава. Нѣколко жаби излизатъ напредъ и почватъ да танцуватъ. Луната, усмихната, гледа отъ небото.

Завеса. (Следва)
Георги Крънзовъ